

4 чоловіки показали результати вищі, ніж хлопчики середнього фізичного розвитку: підскок у висоту у перших 65 см, у других — 45 см, стрибок в довжину з місця поштовхом обох ніг — відповідно 215 см і 185 см.

Отже, 75 % з 8 до 16 років за всіма досліджуваними показниками відповідають хлопчикам середнього фізичного розвитку цього віку.

Проте 25% (8 учнів) до 10 класу характеризуються зниженою працездатністю всіх систем організму, більш низькою успішністю і більшою кількістю пропущених через хворобу уроків. Підскок у висоту у них дорівнював 35—40 см, стрибок в довжину—168 см. Гірше пробігали 30 м і 300 м. До 16 років у них був нижчий процент збільшення всіх антропометричних показників (зріст, вага, об'єм грудей, довжина стегна, гомілки, плеча, надпліччя та ін.). Так якщо у хлопчиків середнього фізичного розвитку з 8 до 16 років зріст збільшився на 34,47%, то у 8 хлопчиків — тільки на 28,4%.

Таким чином, аналіз 8-річних досліджень показав, що значна частина дітей (25%) з 8 до 16-річного віку мають низький рівень фізичного розвитку, хоч за станом здоров'я вони належать до основної групи. Ми вважаємо, що при організації і проведенні уроків фізкультури з такими дітьми потрібно давати мінімальні фізичні навантаження, виходячи з програмних вимог і проводити щорічно поглиблене медичне обстеження.

М. М. Огієнко, Л. М. Огієнко, П. М. Огієнко, Л. Л. Демиденко, Н. Ю. Рибалкіна, В. В. Лотоцька, З. Н. Лаута,
Чернігівський педінститут

ДО ПРОБЛЕМ І ПЕРСПЕКТИВ ВИКЛАДАННЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ШКОЛІ ТА ДЕЯКІ ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Не дивлячись на величезне значення фізичної культури для людини і суспільства (фізичного розвитку, фізичного виховання і фізичної освіти), в реальному житті фізична культура явно недооцінюється і її вплив на формування здорового суспільства поки що незначний. Особливо, якщо врахувати недоліки традиційного підходу до реалізації вітчизняної системи фізичного виховання.

По суті, в більшості випадків робота вчителів фізичної культури зводиться до організації і проведення різноманітних форм занять, фізичних вправ, причому не завжди з відповідною якістю контролю і обліку. Про планування говориться не доводиться. Його якість обмежена недосконалими програмами і вимогами. Надумані розділи так званої комплексної програми з фізичної культури зумовлювали формальне планування, мінімальну реалізацію (наприклад III розділ цієї програми).

Очевидно, що очікувати суттєвої додачі в здоров'ї і рівні фізичної підготовки людей при такому підході до викладання предмету «фізична культура» не доводиться. На нашу думку, головними недоліками є відсутність системного підходу в роботі учителя фізичної культури. У зв'язку з цим пропонується змінити підхід до викладання фізичної культури. Замість традиційного (організувати і провести заняття) необхідно взяти цілком інший — з допомогою організації і проведення різноманітних форм, методів і засобів фізичного виховання керувати фізичним розвитком, фізичною освітою і фізичним удосконаленням школярів, починаючи з першого класу і закінчуючи випускним.

Для цього необхідне використання ініціативи вчителів даної школи для розробки програм керування, відповідно до умов школи, залучення цілого ряду компонентів, які сприяють покращенню умов, організації і проведення різноманітних міроприємств.

Доцільно змінити форми обліку і контролю проведення навчальної і фізкультурно-масової роботи. Корисним буде, наприклад, в класному чи в іншому журналі враховувати кілька параметрів фізичного удосконалення дітей (навички, якості, знання, здоров'я, активність, цілеспрямованість, систематичність занять фізичними вправами і ін.).

Необхідно, щоб цей журнал був постійним на протязі всього періоду навчання дітей в школі.

Також потрібно, щоб кожен учень систематично вів зошит з фізичної культури з метою придбання і накопичення знань для майбутніх самостійних занять фізичною культурою і спортом в різні періоди самостійного життя. При переході зі школи в школу інформація, яка міститься в зошиті, може допомогти вчителю фізичної культури здійснити індивідуальний підхід до фізичного виховання цього учня.

Після закінчення школи було б доцільно давати об'єктивну характеристику рівня фізичного удосконалення і пригодно-

сті випускника до продуктивної праці і захисту Батьківщини, що може бути стимулом для активності учнів в навчанні фізичній культурі.

Звичайно, необхідна комплексна методика навчально-педагогічного контролю, а також оперативності впровадження результатів аналізу в практику.

Таким чином, названий підхід потребує не тільки зміни змісту роботи учителя фізичної культури, але і його рівня підготовки, і, в першу чергу, — теоретичної.

У зв'язку з цим необхідно в процесі професійної підготовки вчителів фізичної культури у вузі викладати всі дисципліни з точки зору управлінського підходу. На курсах підвищення кваліфікації учителів фізичної культури необхідно дати теоретичний матеріал по основах системного підходу, методів збору і обробки інформації для управління адаптацією організму людини до вимог фізичного удосконалення.

Пропонується ряд рекомендацій по поліпшенню підготовки вчителя фізичної культури на факультетах фізичного виховання:

1. Організувати систематичну роботу групи викладачів факультету з професійної орієнтації учнів на спеціальність «учитель фізичної культури». Впровадження тестування з професійної придатності на вступних екзаменах.

2. В курсі «Вступ до спеціальності» та спеціально організованих лекціях по теорії фізичної культури домагатися формування стійкого інтересу до майбутньої спеціальності і її параметрів.

3. Визначити програмні вимоги з професійної підготовки і довести їх до відома студентів першого курсу, а може, ще до абітурієнтів.

4. Необхідна інтеграція розрізнених знань студентів на рівні методики викладання фізичної культури. Потрібно забезпечити вихід кожного навчального предмету на професійну підготовку.

5. Педагогічну майстерність формувати під час вивчення педагогічного навчального предмету.

6. Спортивну спеціалізацію встановити на один рік для більшості студентів з послідуочим переходом на інші.

7. Удосконалити широке вивчення досвіду роботи учителів фізичної культури, викладачів вузу з метою формування творчого відношення студентів до планування і реалізації роботи в школі.

Ввести з першого курсу вимогу до студентів — вести об-
формування педагогічної майстерності, який уточнюється,
контролюється і оцінюється на педагогічній практиці і дер-
9. Запровадити послідовність в керівництві всіма видами
педагогічної практики, у підготовці курсових та дипломних ро-
біт за схемою «один викладач — постійна група студентів».

Ці та інші рекомендації можуть бути успішно впроваджені
в практику, якщо визначити вірний системостворюючий фак-
тор. На нашу думку, це може бути науково-дослідна робота
студента по вирішенню науково-методичних проблем, взятих
із змісту роботи учителя фізичної культури, а також постійна
педагогічна робота студента з дітьми (на прикладі ДЮСШ
при кафедрі теорії і методики фізичного виховання). У зв'язку
з цим схема організації роботи студента по формуванню про-
фесійної майстерності може мати такий вигляд:

ВУЗ	ШКОЛА
1. Обов'язкове навчання	1. Безвідривна пед. прак- тика
2. Допоміжне навчання (фа- культатив, секція, ДЮСШ)	2. Консультації, показові за- няття і ін.
3. Самостійна освіта	3. Педпрактика на рівні дер- жавних екзаменів
4. НДРС	4. Експериментальна база (пед. загін з науковою метою)

Формування педагогічної майстерності на базі написання
дипломної роботи.

Результат — дипломна робота, зві" про сформований рі-
вень педагогічної майстерності.